

Full diocesà

28 d'agost del 2016

p5 –18 de setembre, Jubileu de les Famílies

p6 –La mística dels inicis de l'art abstracte

Queralt 2016

Aquest cap de setmana han començat els actes de celebració del Centenari de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt.

Tots els berguedans i moltes altres persones de la comarca esperen i preparen des de fa temps aquest gran esdeveniment.

En aquest mateix full i a la web del bisbat de Solsona hi trobareu tota la informació dels actes previstos.

La Mare de Déu baixarà del seu santuari i s'estarà fins al dia 8 de setembre, no solament a la ciutat de Berga, sinó també visitant alguns pobles del voltant.

La comissió de Queralt2016 convida tothom a viure aquest Centenari de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt i conèixer el santuari i el seu entorn com a bé d'interès cultural, natural i espiritual.

Com diu Mn. Ramon Barniol, capellà del santuari, en el pròleg del programa d'actes: «Esperem que l'estada entre nosaltres de la Mare de Déu durant aquests tretze dies, gairebé "dins de casa", faci sentir-nos més fills de Queralt, de manera que ens mirem els del costat –i els de més enllà– com a germans.»

«Fill meu, sigues modest en tot el que facis i et veuràs més estimat...»

Diumenge XXII de durant l'any / Cicle C

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

Fill meu, sigues modest en tot el que facis i et veuràs més estimat que el qui dóna esplèndidament. Com més gran ets més humil has de ser, i Déu et concedirà el seu favor. Déu, que és veritablement poderós, revela els seus secrets als humils. La desgràcia dels descreguts no té remei, perquè ha arrelat en ells una planta dolenta. El cor dels assenyats comprèn els proverbis dels assenyats, l'orella atenta s'alegra de sentir parlar amb seny.

(3,19-21.30-31)

Salm responsorial

Instal·làreu els pobres, Déu nostre, al país fèrtil del vostre patrimoni.

(Salm 67)

Lectura de la carta als cristians hebreus

Germans, vosaltres no us heu acostat a aquella muntanya palpable del Sinai, que era tota ella foc ardent, foscor, negra nuvolada i tempesta, ni heu escoltat el toc del corn i la veu que pronunciava aquelles paraules. Els mateixos que sentiren la veu suplicaren que no continués parlant-los. Vosaltres us heu acostat a la muntanya de Sió, a la ciutat del Déu viu, la Jerusalem celestial, a miríades d'àngels, a l'aplec festiu dels primers inscrits com a ciutadans del cel; us heu acostat a Déu, jutge de tots, als esperits dels justos que ja han arribat a terme, a Jesús, el mitjancer de la nova aliança.

(12,18-19.22-24a)

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc

Un dissabte, Jesús entrà a menjar a casa d'un dels principals fariseus. Ells l'estaven observant. Jesús notà que els convidats escollien els primers llocs i els proposà aquesta paràbola: «Quan algú et convida a un dinar de casament, no et posis al primer lloc: si hi hagués un altre convidat més honorable que tu, vindria el qui us ha convidat a tots dos i et diria: "Cedeix-li el lloc", i tu hauries d'ocupar el lloc darrer, tot avergonyit. Més aviat quan et conviden vés a ocupar el lloc darrer, i quan entrarà el qui t'ha convidat et dirà: "Amic, puja més amunt." Llavors seràs honorat davant tots els qui són a taula, perquè tothom qui s'enalteix serà hu-

miliat, però el qui s'humilia serà enaltit.» Després digué al qui l'havia convidat: «Quan facis un dinar o un sopar, no hi cridis els teus amics, ni els teus germans, ni altres parents teus, ni veïns rics. Potser ells també et convidarien, i ja tindries la recompensa. Més aviat, quan facis una festa, convida-hi pobres, invàlids, coixos i cecs. Feliç de tu, llavors: ells no tenen res per recompensar-t'ho, i Déu t'ho recompensarà quan ressuscitaran els justos.»

(14,1a.7-14)

«Llavors seràs honorat davant tots els qui són a taula, perquè tothom...»

Anawim

Josep Molist i Rifà, prev.

La primera lectura d'avui recull cinc proverbis del llibre de Jesús fill de Sira, un llibre que més tard fou anomenat Eclesiàstic i que forma part dels llibres sapiencials de l'Antic Testament. Ben Sira exhorta els jueus piadosos a tenir l'actitud que els escau. Perquè, després de l'exili a Babilònia, el poble d'Israel havia anat prenent consciència de ser el poble dels «anawim», és a dir, dels pobres i humils de Jahvè.

El joc de contrastos entre el paisatge gòtic del Sinaí i l'esplendor litúrgica-festiva de la ciutat de Déu que l'autor dibuixa en el fragment de la carta als Hebreus es comprèn millor quan sabem que alguns dels seus destinataris, jueus convertits a les primeries, sentien l'enyorança de la religiositat i els costums hebreus. Els vol fer veure que la senzillesa de l'espiritualitat evangèlica ens apropa molt més a Déu.

L'escena del banquet sabàtic a casa d'aquell fariseu serveix a sant Lluç per a recollir alguns ensenyaments de Jesús. Una bella construcció literària en què l'autor conjuga els costums socials jueus amb l'estil acadèmic grec. En el rerefons de l'ensenyament del mestre, sempre hi ha el Regne i els qui són cridats a participar del «banquet de les noces de l'Anyell». És a dir, els senzills de cor («anawim») que han acollit i han après a compartir amb humilitat la gratuïtat de l'amor de Déu.

Agenda

Lit. hores: Setmana II

29 dilluns

—Martiri de sant Joan Baptista
—Sant Adelf, bisbe
1 Corintis 2,1-5 / Salm 118 /
Marc 6,17-29

30 dimarts

—Sant Aduacte, màrtir (s.IV)
—Santa Joana Jugan, religiosa
(1792-1879)
1 Corintis 2,10b-16 / Salm 144 /
Lluc 4,31-37

31 dimecres

—Sant Ramon Nonat, (1204-1240)
1 Corintis 3,1-9 / Salm 32 /
Lluc 4,38-44

1 dijous

—Sant Lleïr, bisbe (s.VI)
—Sant Gil, abat
1 Corintis 3,18-23 / Salm 23 /
Lluc 5,1-11

2 divendres

—Sant Antolí, màrtir (s.III)
—Sant Armand, màrtir (s.XVI)
1 Corintis 4,1-5 / Salm 36 /
Lluc 5,33-39

3 dissabte

—Sant Gregori, el Gran, papa i doctor
de l'Església (540-604)
—Sant Règul, bisbe
1 Corintis 4,6b-15 / Salm 144 / Lluc 6,1-5

4 diumenge XXIII de durant l'any / Cicle C

—Nostra Senyora de la Consolació
—Santa Rosalia, verge (1130-1160)
Saviesa 9,13-19 / Salm 89 / Filè-
mon 9b-10,12-17 / Lluc 14,25-33

La imatge

Les noces de Canà.

Jesús recomana que si ens conviden a un dinar, no ens posem al primer lloc, sinó al darrer. També aconsella que, si fem un banquet, no hi convidem els qui ens poden tornar a convidar, sinó els qui no tenen res per a recompensar-nos. Superar les ganes de sobresortir i d'aprofitar-se dels altres són normes de bona educació. Però són, a més, exigències del seguiment de Jesús que s'ha posat a l'últim lloc i s'ha donat ell mateix amb una generositat absoluta.

Deu anys fent el Camí de Sant Jaume

Manel López Ceballos

Tot i fer el camí deu anys seguits, sempre t'aporta quelcom nou. Podries repetir la mateixa ruta, però el camí sempre serà diferent, únic i especial. En la vida no compten les passes que has fet, sinó les petjades que has anat deixant en el camí. El camí suposa un alliberament de les falses seguretats del consumisme, de les dependències. Et fa descobrir les autèntiques coses de la vida. Vas descarregant les pedres feixugues que portes a la motxilla i que no et deixen avançar lliurement; l'odi, la rancúnia, la manca de perdó i tot sentiment dolent. El destí del teu camí coincideix amb el destí del teu cor. L'esperit del pelegrí es resumeix a donar, rebre i compartir. Fas un camí mil·lenari, que abans que tu han fet altres persones. Entre elles, sants com Francesc d'Assís, Domènec de Guzmán o Joan Pau II, que va dir que el camí de Sant Jaume era l'ànima d'Europa i afegí: «Desperta't, Europa, i retroba't.» Retroba les teves arrels cristianes. La cultura actual, amb la pèrdua de l'horitzó de la vida eterna, deixa l'home sense escatologia, sense més enllà. Per això, quan pugues l'escalinata de la plaça de l'Obradoiro i accedeixes al temple pel pòrtic de la Glòria descobreixes que l'home és un pelegrí en aquesta terra, un «homo viator» a la recerca de la seva pàtria celestial.

Des del seminari de religió de l'institut Lluís de Peguera de Manresa han realitzat el camí de Sant Jaume al llarg d'aquests anys quaranta alumnes. I molts han coincidit a dir que qui fa el camí no l'abandona i continua fins al final. El camí és un viatge interior, t'ajuda a conèixer-te. El pelegrí disposa d'hores per a compartir, però també per a reflexionar sobre la seva història i la seva vida. Destaquen l'hospitalitat com a distintiu del pelegrí; no ets un estrany, la paraula màgica «¡Buen camino!» et fa entrar en la fraternitat de la comunitat de pelegrins. En aquest temps, hem viscut un Any Jacobeu, any sant compostel·là, any de jubileu, el 2010, en què el 25 de juliol queia en diumenge i es va obrir la porta santa. I aquest últim any, en ser un any sant dedicat a la misericòrdia, també hem pogut accedir a la catedral per la porta santa, a la plaça Quintana. Quan un abraça la imatge de l'apòstol sant Jaume pelegrí, li diu: «Jo també segueixo aquell que tu vas seguir.»

Des del Monte de Gozo, a 4'4 km abans d'arribar a Santiago, al costat de les escultures que assenyalen les torres de les catedral, vull acabar amb el crit d'esperança que feien els pelegrins medievals des d'aquí: ULTREIA!

18 de setembre, Jubileu de les Famílies

Redacció

El diumenge 18 de setembre se celebrarà a Vic el Jubileu de les Famílies, amb el lema «L'Església, família de famílies». Es faran diverses activitats a partir de les 10 del matí al Seminari: tallers, gimcana, picnic, un festival, acabant amb l'eucaristia a la catedral. Inscripcions al tel. 938 832 655 i al 938 861 555. N'informarem més àmpliament els pròxims dies. Serà una jornada ideal per a començar el curs!

Ens diu el pla diocesà de pastoral: «En l'actual situació social, marcada per canvis antropològics i socials, l'Evangeli proposa de viure l'amor, el matrimoni i la família de tal manera que, malgrat les dificultats, omplin el cor de les persones. Així ho

comproven moltes famílies que s'esforcen per mantenir-se cristianes i perquè la fe guiï els seus membres [...].

»Durant aquest curs pastoral ens proposem, en primer lloc, fer un primer anunci de l'amor i la família. Es tracta de redescobrir la bellesa de l'amor veritable en un context on la paraula "amor" sovint significa altres succedanis [...].

»En un segon moment, caldrà acompanyar les famílies perquè siguin veritablement "Església domèstica". Això és, per facilitar a les famílies tots els mitjans per a viure la fe i esdevenir una escola d'amor i d'humanitat, de pregària i de fe, d'esperança i de pau.»

Pelegrinatge a Montserrat

El dissabte dia 8 d'octubre hi haurà un pelegrinatge de tota la diòcesi al santuari de la Mare de Déu de Montserrat, amb motiu de l'Any de la Misericòrdia. El pelegrinatge serà encapçalat pel bisbe Romà, que presidirà la missa conventual. Els detalls d'aquest pelegrinatge els concretarem més endavant.

Nomenament de rector

El dia 18 de juliol Mons. Romà Casanova signà el nomenament de Mn. Josep Maria Mas i Busqué com a nou rector de les parròquies de Santa Maria de Camps, Santa Creu de Fonollosa i Sant Martí de Torroella.

Any Sant de la Misericòrdia: guanya el Jubileu a la catedral de Vic

Horari diari de confessions: matí, de 10 a 12 h; tarda, de 5 a 7 h.

La mística dels pioners de l'art abstracte (I). Kandinsky

Josep de C. Laplana, director del Museu de Montserrat

L'any 2003 es va celebrar al Musée d'Orsay de París una exposició extraordinària que havia de marcar època. Es titulava «Aux origines de l'Abstraction, 1800-1914». El comisari, Serge Lemoine, que també era director d'aquell museu, i el seu equip van fer una mena de genealogia de l'Abstracció, que molt encertadament feien arrencar del Romanticisme i en feien una anàlisi visual i fins i tot musical molt suggeridora. Tanmateix, amb una mentalitat «moderna» molt del segle passat, encara voltairiana, van silenciar, o millor diríem amputar, tota la dimensió religiosa i espiritual que va tenir el moviment abstracte en els seus inicis. Cinc anys més tard, el 2008, Jean de Loisy i Angela Lampe feien una altra exposició de gran transcendència al Centre Pompidou de París, titulada «Traces du Sacré»; aquesta estava pensada des de la Postmodernitat i tractava del retorn del sagrat en l'art contemporani. Va ser un esdeveniment fort en el món interessat per l'art contemporani, però tampoc allà no es posava en relleu de manera directa el component religiós i espiritual dels orígens de l'art abstracte.

La iconoclàstia de què feien professió de fe els primers «abstractes» estava impulsada per un afany de trencar les mediacions socials o eclesiàstiques establertes amb l'objecte d'apostar per un itinerari purament espiritual dels artistes envers Déu, un Déu que cada artista concebia a la seva manera, però al cap i a la fi, a l'horitzó de l'aventura de l'abstracte hi havia Déu. Vassily Kandinsky (1866-1944), el «pare de l'Abstracció», era un creient amatat de la mística eslava; Franz Marc (1880-1916) havia desitjat fer-se capellà al seu Múnic natal; també Kazimir Malèvitx (1876-1935) s'havia iniciat en els estudis per a esdevenir un pope rus; el pintor Piet Mondrian (1872-1944) havia estat educat en el calvinisme més estricte i havia volgut ser pastor i predicador abans de decantar-se cap a la teosofia. Aquest substrat religiós que té el naixement de l'Abstracció i que en molts casos explica l'impuls de l'artista en el seu itinerari, encara avui és bastant bandejat, com si fos un fet irrellevant.

Kandinsky relata la manera pintoresca com va arribar a l'Abstracció. En el seu llibre autobiogràfic *Mirades sobre el passat, 1912-1922*, explica allò que va denominar la seva

«visió de Múnic». Un dia al seu estudi va quedar corprès per la visió d'un quadre seu col·locat de cap per avall i que a primer cop d'ull no va reconèixer. Aquesta visió li va produir un xoc estètic de gran intensitat que es va evaporar, com per art de màgia, tan bon punt l'artista va posar dret el seu quadre. I confessa Kandinsky: «Aleshores em vaig adonar que el tema perjudicava els meus quadres.» La descoberta de l'Abstracció el va conduir per uns camins fins aleshores insòlits, i es va adonar també del perill de fer un art purament decoratiu, mancat d'impuls existencial i espiritual.

En 1912, mentre Kandinsky feia les primeres passes envers l'Abstracció, influenciat ja per un panteisme teosòfic, escrivia: «Amb gran sorpresa meua vaig descobrir que aquesta exigència que jo sentia havia crescut sobre la base que Crist ha posat com a fonament de la qualificació moral. Em vaig adonar que la meua concepció de l'art era cristiana i que portava en ella els elements indispensables per a obrir-me i acollir una "tercera" Revelació, la Revelació de l'Esperit.» Kandinsky veu la història de la humanitat a través del prisma de la descoberta de la dimensió espiritual de l'home i del predomini del món espiritual sobre el material amb una triple revelació: la del Pare (judaisme), la del Fill (cristianisme) i la de l'Esperit, que ell creu la definitiva perquè s'adreça cap a l'apocalipsi final enmig de grans batalles, però que augura la pau de

finitiva i total de la humanitat. Per a Kandinsky, la nova pintura no figurativa que ell estava temptejant era ja una de les manifestacions que expressava ben clarament que el Regne de l'Esperit estava arribant [...]»

Sense ser-ne gaire conscient, Kandinsky arribava a una concepció del desenvolupament humà molt propera a la del monjo Joaquim de Fiore (1135-1202). En els moments històrics en què s'albiren grans canvis, surten espontàniament moviments i esperits profètics que, amb més o menys encert, fan síntesi i volen indicar camins. El «joaquimisme» és un moviment mil·lenarista més o menys heterodox que apareix i s'apaga, que reneix sota formes diverses, que es metamorfosa i desapareix successivament al llarg dels segles.

Aquest mateix flux i reflux despunta una altra vegada en les primeres dècades del segle XX, quan Occident es trobava en la perplexitat i experimentava l'esgotament d'un sistema amb la Guerra de 1914, amb la Revolució Soviètica i amb el naixement dels feixismes. En aquest ambient brotaren moltes propostes «salvífiques», de vegades desbaratades, esotèriques o bé regeneracionistes, que postulaven de fer *tabula rasa* de tot, que reclamaven un retorn a les essències o un anar sempre més enllà. En aquestes propostes hi ha sempre, amagat en el fons, un instint religiós de mort i de resurrecció, de superar la finitud apostant per un Infinit desconegut. La visió de Kandinsky augurant amb el seu art l'establiment del «Regne de l'Esperit» no està gens lluny d'aquella profecia de Malraux: «Le XXle siècle sera mystique ou ne sera pas.»

Improvisation - 10

La Pel·lícula

La clase de esgrima

Dirigida per Klaus Härö

Finlàndia-Estònia-Alemanya, 2015. Drama històric.

Intèrprets: Märt Avandi i Ursula Ratasepp.

Per a tots els públics.

Endel Nelis és un jove campió d'esgrima que, per fugir de la policia secreta soviètica, es veu obligat a tornar a la seva ciutat natal.

A Haapsalu (Estònia) es converteix en professor d'educació física en una escola local i troba la felicitat gràcies als seus alumnes, als quals inculca la seva passió per l'esgrima, de manera que es converteix en un model a seguir.

Però el passat el persegueix i Endel s'haurà d'enfrontar a una complicada decisió.

Bon guió, impecable fotografia, música i un càsting excel·lent. El guió està fet amb ulls de dona, intentant no subratllar els aspectes més dolorosos, i amb una gran simplicitat.

Glossa

Sant Agustí, agraït al Déu misericordiós

Romà Casanova, bisbe de Vic

Agustí d'Hipona és una figura que el temps no desgasta, sinó més aviat al contrari, pren relleu en cada generació, parlant-nos al cor, perquè el nostre cor és el mateix d'ell i la seva experiència de pecat i misericòrdia és molt propera a tots nosaltres. Ell va viure el drama de la vida humana: per una part, un desig de llum i d'amor i, per l'altra, l'experiència de caure en els miratges de les falses veritats, dels amors que traeixen. Però en aquesta mateixa experiència de la condició humana ferida pel pecat, apareix a besllum la bogeria d'amor de Déu a favor nostre: estimant-nos primer, lliurant el seu fill per alliberar-nos del poder del pecat i de la mort, cercant-nos i atraient-nos a ell amb llaços d'amor, esperant-nos en cada tombant de la nostra vida, dels nostres errors i pecats.

Ara bé, també en sant Agustí trobem la sinceritat que deixa parlar el seu cor en el desig de més i més veritat, de més i més amor. I aquesta és la dignitat de l'home que mai no perd, perquè sempre és creatura de Déu, fill de Déu. En el cor de l'home sempre hi resta aquell misteri que és més gran que ell mateix i que Agustí expressa així: «Ens heu fet, Senyor, per a vós, i el nostre cor resta inqui-

et mentre no reposa en vós.» La misericòrdia, l'amor que no cessa mai de cercar el que estava perdut, es manifesta també en la set de Déu mateix. Solament Déu pot omplir el buit que hi ha en el cor de l'home.

Sant Agustí reconeix l'amor misericordiós de Déu: «Us estimaré, Senyor, us donaré gràcies i confessaré el vostre nom, perquè m'heu perdonat maldats i delictes tan grans. Atribueixo a la vostra gràcia i a la vostra misericòrdia que els meus pecats s'hagin desfet com el glaç; atribueixo a la vostra gràcia també tot el mal que no he comès... Tots els pecats —aquells que he comès per la meva espontània voluntat, i els que he evitat pel vostre guitatge— em foren perdonats, ho confesso.» La misericòrdia experimentada en el seu cor el porta a viure per als altres, donant-se del tot en el ministeri episcopal: «No vull salvar-me sense vosaltres. Quin és el meu desig? Per què sóc bisbe? Per què he vingut al món. Solament per a viure en Jesucrist, per a viure en ell amb vosaltres.» I ensenyava també amb claredat: «Tens en poca estima les obres de misericòrdia? Medita aquesta sentència: *Un judici sense misericòrdia espera a qui no va usar de misericòrdia* (Jm 2,13).»

